

Millora de la viabilitat agronòmica de la producció d'alfals (*Medicago sativa* L.) per a farratge a Catalunya (AlfalsCAT)

Resum

L'alfals és el cultiu farratger més important a Catalunya, segons les estadístiques del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, l'any 2020 va representar el 23% del total del volum de producció de cultius herbacis a Catalunya amb 1.365.400 t de producció i ocupant un total de 33.292 ha de cultiu. El 65% de la producció de Catalunya es concentra a les comarques del Segrià, Pla d'Urgell i Noguera amb el 46% de la superfície dedicada a aquest cultiu al nostre país. L'alfals també és el pilar bàsic d'una potent indústria transformadora a Catalunya, aquesta indústria deshidrata gran part de l'alfals produït a Catalunya (85% AEFA 2020) i ha mostrat una gran capacitat d'exportació i apertura de nous mercats.

La importància de l'alfals des d'un punt de vista estratègic per l'agricultura catalana és evident, és una font molt importat de proteïna vegetal per alimentació animal, és un cultiu que contribueix a una agricultura més sostenible creant un efecte positiu sinèrgic amb la resta de cultius de la rotació, aportant nutrients i millorant l'estructura del sòl, reduint l'erosió, fixant nitrogen atmosfèric ajudant a reduir l'excés d'aquest element al sòl i la contaminació per nitrats. També és un cultiu, que comparativament amb altres cultius, requereix d'un ús menor de fitosanitaris.

Actualment existeixen diversos problemes agronòmics en el cultiu de l'alfals, que en els últims anys estan augmentant en importància i incidència comprometent la viabilitat econòmica del cultiu. Alguns d'aquests problemes com poden ser la persistència del cultiu, l'estancament de les produccions, la baixa producció de llavor de les varietats actuals, la manca de puresa varietal de les llavors o en control d'algunes de les seves principals plagues, es tractaran en el projecte.

Objectius

L'objectiu principal del projecte serà millorar la producció i el rendiment de l'alfals a Catalunya sense comprometre la sostenibilitat ambiental, i per a ells es plantegen els següents objectius secundaris:

1. Avaluar i valorar noves varietats d'alfals o que no estiguin implantades en el nostre territori, tant des del punt de vista agronòmic, com des del punt de vista de qualitat del farratge. Diagnosi de les causes que afecten a la disminució de la persistència del cultiu. Estudi objectiu de diferents tècniques de maneig que poden contribuir a augmentar la persistència del cultiu.
2. Estudi objectiu de diferents tècniques de maneig que poden contribuir a augmentar la producció de llavor en les nostres condicions. Estudi de la viabilitat de la implementació d'un sistema d'identificació de puresa varietal de lots de llavor certificats mitjançant tècniques moleculars.
3. Estudi de l'efectivitat de mètodes de control alternatius (no químics) per el control de la cuca negra (*Colaspidea atrum* Latr.) de l'alfals.
4. Transferir al sector les accions i resultats duts a terme i aconseguits en el marc del present projecte.

Descripció de les actuacions previstes en el projecte

Per tal d'aconseguir els objectius exposats anteriorment es realitzaran les següents activitats:

Activitat 1. Diagnosi i control dels factors que afecten a la persistència del cultiu. Avaluar i valorar noves varietats d'alfals o que no estiguin implantades en el nostre territori, tant des del punt de vista agronòmic, com des del punt de vista de qualitat del farratge. Diagnosi de les causes que afecten a la disminució de la persistència del cultiu. Estudi objectiu de diferents tècniques de maneig que poden contribuir a augmentar la persistència del cultiu.

Activitat 2. Millorar la viabilitat de la producció de llavor i identificació varietal. Estudi objectiu de diferents tècniques de maneig que poden contribuir a augmentar la producció de llavor en les nostres condicions. Estudi de la viabilitat de la implementació d'un sistema d'identificació de puresa varietal de lots de llavor certificats mitjançant tècniques moleculars.

Activitat 3. Control de plagues efectiu amb les eines actualment disponibles. Estudi de l'efectivitat de mètodes de control alternatius (no químics) per el control de la cuca negra (*Colaspidea atrum Latr.*) de l'alfals.

Activitat 4. Transferència dels resultats. Transferir al sector les accions i resultats duts a terme i aconseguits en el marc del present projecte.

Resultats esperats i recomanacions pràctiques

Amb el projecte, es generarà informació valuosa per millorar la viabilitat del cultiu, per tal d'obtenir un rendiment més elevat i una millor qualitat de les produccions obtingudes, amb estratègies respectuoses amb el medi ambient. A nivell tècnic es generarà un gran volum de dades que ens mostraran la millor manera d'abordar les diferents problemàtiques que té actualment el cultiu.

Material vegetal: s'obtindrà informació sobre l'adaptació de noves varietats a les nostres condicions en front dels ecotips cultivats actualment. Actualment el cultiu es redueix als ecotips Empordà, Aragó i algunes varietats derivades, sense canvis en els darrers 30-40 anys.

Persistència del cultiu: l'estudi dels factors que afecten a la persistència del cultiu a Catalunya, permetrà identificar amb dades objectives quins són els principals factors que afecten a aquesta problemàtica del cultiu en funció del tipus de maneig.

Millora de la viabilitat de la producció de llavor: s'obtindrà informació sobre les millor tècniques de maneig que poden contribuir a augmentar la producció de llavor en les nostres condicions.

Identificació varietal: viabilitat de la implementació d'un sistema d'identificació de puresa varietal de lots de llavor certificats mitjançant tècniques moleculars.

Control de pagues: efectivitat de mètodes de control alternatius (no químics) per el control de la cuca negra (*Colaspidea atrum Latr.*) de l'alfals.

Líder del Grup Operatiu

ENTITAT: DESHIDRATADORA DOLCET SLU

Coordinador del Grup Operatiu

ENTITAT: IRTA

Altres membres del Grup Operatiu (perceptors d'ajut)

ENTITAT: AL DAHRA EUROPE SRL SUCURSAL EN ESPAÑA

ENTITAT: SEMILLAS BATLLE SA

Altres membres del Grup Operatiu (no perceptors d'ajut)

ENTITAT: AGROTECNIO

ENTITAT: ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE FABRICANTES DE ALFALFA DESHIDRATADA

Àmbit/s temàtic/s d'aplicació

- ☒ Sistema de producció agrària
- ☒ Pràctica agrària
- ☐ Equipament i maquinària agrària
- ☐ Ramaderia i benestar animal

☐	Producció vegetal i horticultura
☐	Paisatge / Gestió del territori
☒	Control de plagues i malalties
☐	Fertilització i gestió dels nutrients
☐	Gestió del sòl
☒	Recursos genètics
☐	Silvicultura
☐	Gestió de l'aigua
☐	Clima i canvi climàtic
☐	Gestió energètica
☐	Gestió de residus i subproductes
☐	Gestió de la biodiversitat i del medi natural
☐	Qualitat alimentària / processament i nutrició
☐	Cadena de subministrament, màrqueting i consum
☐	Competitivitat i diversificació agrària i forestal
☐	General

Àmbit/s territorial/s d'aplicació

PROVÍNCIA/ES	COMARCA/QUES
Catalunya	

Difusió del projecte (publicacions, jornades, multimèdia...)

Es planifica la presentació de les novetats i resultats del projecte en fires sectorials, convencions o seminaris específics del sector, així com els mitjans que cadascuna de les empreses disposi (correus personalitzats a clients, pàgina web, convencions, catàlegs i documentació comercial, butlletins, etc.) per incrementar l'abast de comunicació i multiplicar-lo.

D'altra banda, es preveu la publicació dels resultats del present projecte. El centre de recerca subcontractat IRTA participará activament en difondre els resultats a través del centre i plataformes científico-tecnològiques on participa. De fet, en serà el coordinador.

AEFA com a col·laborador dins del projecte ajudarà a donar una cobertura molt més àmplia i efectiva en la difusió dels resultats.

Per altra banda, i d'acord amb les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per a la innovació a través del foment de la creació de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles i la realització de projectes pilot innovadors per part d'aquests grups, es divulgaran els resultats a través de l'AEI i s'informarà al públic de l'ajut obtingut pel FEADER durant la realització del projecte de la següent manera:

- A la pàgina web de les empreses participants al projecte que en disposen es publicarà l'atorgament de l'ajuda, indicant una breu descripció de l'operació, els objectius i resultats del projecte i es destacarà l'ajut obtingut de la Unió Europea.
- A més, a la pàgina web del centre de recerca es publicarà informació relativa al projecte, en la línia de les empreses participants.

Pàgina web del projecte

--

Altra informació del projecte

DATES DEL PROJECTE	PRESSUPOST TOTAL
Data d'inici: Juliol 2021	Pressupost total: 246.132,00 €
	Finançament DACC: 113.824,44 €
Estat actual: En execució	Finançament UE: 85.867,56 €
	Finançament propi: 46.440,00 €

Amb el finançament de:

Projecte finançat a través de l'Operació 16.01.01 (Cooperació per a la innovació) a través del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2022.

Ordre ARP/113/2021, de 20 de maig, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per a la innovació a través del foment de la creació de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles i la realització de projectes pilot innovadors per part d'aquests grups, i Resolució ACC/1660/2021, de 27 de maig, per la qual es convoca l'esmentat ajut.

